

שְׁפִילָה לְהַמְיָה

בצדקה תכונים
גמ"ח סלי חוון וסיוע לנזקקים

כג בתמוז התשפ"ב
מפטיירין דְבְרֵי יְמִיָהוּ
(ירמיהו א, א)

פַּרְשַׁת מִפְּוֹת

סיפור לשבת

”וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַזֹּזִיל” (למ, יח)

מסופר על רבנו החפץ חיים זיע"א, שהיה זקן מופלג, ובנה את סוכתו במאמצים מרובים. לאחר שגמר את בנייתה, באה אשתו ואמרה לו, שאם היה מעמיד סוכתו בקצה השני של החצר, היה הדבר יפה יותר, מיד הלך החפץ חיים עקר סוכתו, והעמידה בקצה השני. שוב יצאה הרבנית, והפעם אמרה לו שבאמת עכשיו היא רואה שהמקום הראשון היה יותר יפה ונוח. בלי אומר ובלי דברים הלך החפץ חיים בשלוות נפש, פירק את סוכתו, בנאה בשלישית, והעמידה שוב במקומה הראשון. כאלה היו רבותינו גדולי ישראל, מעבירים על מידותיהם ונזהרים מהכעס פנימי וחיצוני כאחד.

{ כתונת פסים }

בספר "אהבת מישרים" כתב, שמלחמת העולם הראשונה שפרצה בשנת תרע"ד היתה בגלל הכעס, שכן השליט הרוסי סזונוב כעס על שפחתו שהקדיחה תבשילו, ובאותו רגע התקשר אליו השר הגרמני, כדי לנסות להשכיח שלום ושלוח, אך בהיות השר הרוסי בכעס רב, צעק ורתח בטלפון, והשר הגרמני לא טמן ידו בצלחת, וממילא פרצה המלחמה הנוראה, שגרמה לנשים רבות להיות אלמנות, ולבנים רבים להיות יתומים. והכל נגרם, כתוצאה מן הכעס.

רבתינו הזהירונו מאד בענין הכעס, שעל ידו אפשר לאבד גם את שלוותו, וממש לאבד את כל חייו.

מעשה בשועל שהסתבך ביער ופגש באריה רעב, ראהו האריה ושאג, מדוע לא הביא טרף עד עתה, וכמעט עמד לשסע את השועל, ענהו השועל בערמה ובחכמה, שאריה גדול וחזק ממנו עכבו עד כה. כעס האריה כיצד יתכן שיש משהו חזק וגדול ממנו, ענהו השועל, שמוכן הוא להראותו לאריה "היקר". מיד לקחו לשפת הבאר והאריה ראה את בכואותו שלו במים, עמד ושאג, וכנגדו השתקפה דמותו בשאגה אדירה, החליט להסתער וקפץ פנימה ברוב כעסו... והשועל ניצל.

אשא עיני

בוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם
פרק א' וכלי כסף וזהב המלאים עפר וחול

מי שאינו שומר על עיניו, אף על פי שהוא שומר את כל התורה והמצוות, הוא דומה לאדם אשר כל ביתו מלא בבוץ וחול רב, והוא חפץ לפאר את ביתו ולכן הוא מכניס לתוכו כלי זהב נאים ויפים, שפודאי שאין ביתו נהיה יפה ומפאָר כָּךְ וְכָל, אֲלָא קְדַם צְרִיף הָאָדָם לְנִקּוּת אֶת בֵּיתוֹ מִכָּל הַבוֹץ וְהָעֶפֶר, וְרַק אַחַר כֵּן יִכְנִיס לְבֵיתוֹ אֶת כְּלֵי הַכֶּסֶף הַזֶּהָב הַיְקָרִים וְכֵן בֵּיתוֹ יִהְיֶה מְפָאָר.

וְכֵן גַּם בְּעֵינֵי זֶה, רַק אַחַר שֶׁהָאָדָם נִזְהָר לְשׁמֵר אֶת עֵינָיו שְׁלֵא לִפְנֵם בְּהֵן, וְאִזּוּ הוּא עוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, הוּא זוֹכֵה לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ לַה' עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, אֲבָל אִם חָס וְשָׁלוֹם הוּא פוֹגֵם בְּעֵינָיו, לֹא יוֹעִילוּ לוֹ כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת לְקַדֵּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ.

וְזֶה הַטַּעַם שֶׁכְּפֹלֶה שׁוֹב הַתּוֹרָה אֶת הַפְּסוּק "וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים" לְאַחַר הַפְּסוּק "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַכְכֶּם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם", וְזֹאת קְדֵי לְרַמֵּז וְלִומר לְאָדָם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת יוֹעִילוּ לְאָדָם לְקַדְּשׁוֹ וְלְרוֹמְמוֹ לְעֵלּוֹת בְּדַרְגּוֹת הַקְּדוּשָׁה רַק אִם יִקְנִים אֶת הַנְּאָמָר קְדָם וְלֹא יִתּוּר אַחַר עֵינָיו אֲלָא יִשְׁמַר עֲלֵיהֶן בְּכָל פֶּחֹ, שֶׁעַל יְדֵי כֵן יִזְכֶּה לְהַתְקַדֵּשׁ מְאֹד עַל יְדֵי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ וְיִהְיֶה קְדוֹשׁ לַה' אֲלַקְיוֹ.

וּמַסִּים ה' חִפְץ חַיִּים: "וְאֲשֵׁרֵי הַמֶּתְבוֹנֵן בְּזֶה וְיִיטֵב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא", עַד כָּאן דְבְרֵינוּ.

ר"ת	יציאה	כניסה	
20:59	20:22	19:07	ירושלים
20:56	20:25	19:24	תל אביב
21:00	20:26	19:18	חיפה
20:57	20:22	19:24	באר שבע

הבן איש חי

על דבר שאין גדולו מן הארץ כגון בשר ודגים וביצים וחלב וגבינה מברך שהכל, ועל כמהין יברך שהכל:

פירות אילני סרק שאין נזרעים בידי אדם מברך "בורא פרי העץ", והוא הדין עשבי דברא שאין נזרעין ע"י אדם יברך "בורא פרי האדמה" כן הוא סברת רבינו האר"י ז"ל וכן עיקר, ודלא כהפוסקים דסבירא להו על זה ועל זה יברך שהכל:

חומץ חזק שמבעבע כשמשליכין אותו על הארץ אינו מברך כלום מפני שהוא מזיק, אבל אם אינו חזק כל כך ודאי אית ליה הנאה מניה ומברך עליו "שהכל":

יין שבני אדם נמנעים לשתותו מפני חומצתו אין מברכין עליו "בורא פרי הגפן" אלא "שהכל" ואם טעה ובירך "בורא פרי הגפן" יצא:

סירופ"י (סירופ) שהוא מי ענבים שנקפאו וקורין אותו בערבי דבי"ס (דבש ענבים) מברך עליו "שהכל", ולאחריו "בורא נפשות רבות" ועיין אחרונים:

לימונים חמוצים וכן המין שקורין בערבי נארנג"ג (פרי הדר קטן והמוץ): אם אין חמוצים כל כך ונאכלין ע"י הדחק יברך "שהכל", אבל החמוצים הרבה שאין דרך לאכלן אפילו ע"י הדחק אין מברך עליהם, וכן הבוסר

שקורין בערבי חוצר"ם (ענבי בוסר) אם אינו חמוץ הרבה שנאכל ע"י הדחק יברך "שהכל" מפני המחלוקת, אבל חמוץ הרבה שאינו נאכל ע"י הדחק לא יברך עליו מפני שהוא מזיק, ועיין בספר הלכותים לרבינו ז"ל בפרשת עקב דף ק"ז עמוד ד' עיון שם:

השותה מים לצמאו מברך שהכל ואחריו "בורא נפשות רבות", ואם לא היה תאב לשתות אלא חנקתיה אומצא ושחה מים להעביר האומצא אינו מברך לא תחלה ולא בסוף כיון דלית ליה הנאה מיניה, והוא הדין אם שותה מים כדי לבלוע סם של רפואה כיון דאינו תאב למים לא יברך וכן כיוצא בזה, אבל שתה שאר משקין להעביר האומצא וכיוצא הרי זה מברך על המשקין כיון דאית ליה הנאה מניה:

כל אוכלים ומשקין שאדם אוכל ושותה לרפואה אם טעמם טוב והחייך נהנה מברך עליהם תחלה וסוף, ואם אנסוהו לאכול או לשתות אע"ג דהחייך נהנה ממנו אינו מברך עליו והואיל ונאנס על כך:

שכח והכניס אוכלין לתוך פיו בלא ברכה ונזכר קודם שלעסו אם הוא דבר שאם יפלוט אותו לא יהיה נמאס אצלו הרי זה פולטו לתוך ידיו ויברך עליו ויאכלנו, ולא יהיה מברך עליו בעודו בפיו משום דכתיב (תהילים עא, ח): "ימלא פי תהלתך", ואיך יברך ופיו מלא מאכל, ואם הוא דבר שאם

פולטו יהיה נמאס אצלו הרי זה מסלקו בפיו לצד אחד ומברך עליו משום דאסור לאבד אוכלין, אבל אם אירע לו כן במשקין דאי אפשר לו לסלקן לצד אחד יפלוט אלו המשקין לאיבוד, ואם הוא דחוק לאלו המשקין שבתוך פיו שצריך לשתותן נראה לי דיהרהר הברכה בלבו ויבלעם דקימא לן הרהור במקום אונס מהני וכמו שכתבנו בזה במקום אחר, אבל לא יעשה התיקון כמו שכתב הרב שלמה גנצפריד ז"ל בקיצור שולחן ערוך סימן נ' סעיף י' לבלען ואח"כ יברך ברכה ראשונה:

בברכה על "שהכל נהיה בדברו" נרמז תיקון של תעובת טוב ברע שהיה ע"י חטא אדם הראשון, דהכתוב אמר (דברים ח, ג): "על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" כי בדבר פי ה' הכל נעשה במעשה בראשית שכל דבר שהיה רוצה היה אומר יהי כן ויהי כן, שבכח הדיבור של הקדוש ברוך הוא היו כל הברואים וזה נקרא "מוצא פי ה'", ובכל הדיבור שלו יתברך יחיה האדם והבהמה והצומח והדומם, שהרוחניות של האמירה היה מתלבש בכל דבר ודבר, וזה שתקנו בברכת הנהנין "שהכל נהיה בדברו" דזו היא ברכה כוללת דקימא לן (ברכות מ.): על הכל אם אמר "שהכל" יצא, ולכן בכח זאת הברכה גולה כל הרוחניות והקדושה למעלה למקומה ויתוקנו מקלקולם שהיה להם מחטאו של אדם הראשון וכנזכר כל זה בדברי רבינו ז"ל ספר הלכותים הנדפס בעיר הקודש ירושלים תוב"ב פרשת עקב עיון שם:

ספר הרדים

הפרשת תרומות ומעשרות בשביעית | פרק נז

מצוות עשה מן התורה התלויות בארץ ישראל ואפשר לקימן בזמן הזה [המשך]

(יז) מִצְוַת עֲשֵׂה לְשִׁבְתַּת מַעֲבֹדַת הָאָרֶץ וְעִבְדַּת הָאֵילָן בְּשִׁנְיָה שְׁבִיעִית, שְׁנַאֲמַר (ויקרא כה, ב) וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבֵת לַה', וְנֶאֱמַר (שמות לד, כא) בְּקִרְיִשׁ וּבְקִצִיר תִּשְׁבֹּת. וְכָל הָעֹשֶׂה מְלָאכָה מַעֲבֹדַת הָאָרֶץ אוֹ הָאֵילָנוֹת בְּשִׁנְיָה זוֹ בָטַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעִבַר עַל לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁנַאֲמַר (ויקרא כה, ד) שֶׁדָּךְ לֹא תִזְרַע וְכִרְמֶךָ לֹא תִזְמַר. אֵינִי לֹקֵה מִן הַתּוֹרָה אֲלָא עַל הַזְרִיעָה אוֹ עַל הַזְמִירָה וְעַל הַקְּצִירָה אוֹ עַל הַבְּצִירָה. וְאֶתְד הַפְּרִים וְאֶתְד הָאֵילָנוֹת. וְזִמְיָה בְּכָל לַיְרִיעָה, וּבְצִירָה בְּכָל לַקְּצִירָה, וְלִמָּחָה פְּרִשׁן הַפְּתוּב, לֹמַר לָךְ עַל שְׁתֵּי תוֹלְדוֹת אֵלוֹ בְּלִבְד הוּא חֵיב וְעַל שְׁאָר הַתּוֹלְדוֹת שֶׁבְּעֹבְדַת הָאָרֶץ עִם שְׁאָר הָעֹבְבוֹת שֶׁלֹּא נִתְפָּרְשׁוּ בְּעִנְיָן זֶה אֵינִי לֹקֵה עֲלֵיהֶן אֲבָל מִפְּנֵי אוֹתוֹ מִכּוֹת מְרֻדוֹת, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ (רמב"ם שמיטה ויובל פ"א ה"א-ג). [ממנין תר"ג]

(יח) מִצְוַת עֲשֵׂה לְהַשְׁמִיט כָּל מַה שֶּׁתּוֹצִיא הָאָרֶץ בְּשִׁבְעִית, שְׁנַאֲמַר (שמות כג, יא) וְהִשְׁבִּיעִית תִּשְׁמַטְנָה וְנִטְשֶׁתָּהּ, וְכָל הַנּוֹעֵל כְּרָמוֹ אוֹ סֹגַר שְׂדֵהוּ בְּשִׁבְעִית בָּטַל מִצְוַת עֲשֵׂה, וְכֵן אִם אָסַף כָּל פְּרוֹתָיו לְתוֹף בֵּיתוֹ, אֲלָא יִפְקִיר הַכֹּל וְיָד הַכֹּל שׁוֹיֵן בְּכָל מְקוֹם, שְׁנַאֲמַר (שם) וְאָכְלוּ אֲבִינִי עִמָּךְ, וְיֵשׁ לוֹ לְהִבְיָא לְתוֹף בֵּיתוֹ מֵעַט כְּדָרְךָ שְׁמַבְיָאִין מִן הַהֶפְקֵר, חֲמֵשׁ כְּדֵי שֶׁמֶן חֲמֵשָׁה עֶשֶׂר כְּדֵי יֵיָן, וְאִם הִבְיָא יוֹתֵר מִזֶּה מִתֵּר. אֵינִי שְׁבִיעִית נוֹהֶגֶת אֲלָא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּלִבְד, שְׁנַאֲמַר (ויקרא כה, ב) כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ, וְנוֹהֶגֶת בֵּין בְּפָנֵי הַבַּיִת בֵּין שְׁלָא בְּפָנֵי הַבַּיִת (רמב"ם שמיטה ויובל פ"ד ה"ד-ה). [ממנין תר"ג]

ספר חסידים

כל דבר חסידות, לנהוג בכל יום דברים שיצרו קשה עליו, כגון רכילות ויצר הרע, דברים בטלים, שלא לדבר שקר, ושלא לראות בנשים. ולדבר דברים חדושים מדברי העולם, ללכת לטייל, על הכל יש יצר. וכן לא ישבע כלל ושלא להזכיר שם שמים לבטלה וכל כיוצא בזה שנוהג תמיד ויצרו מתגבר עליו ואין יכול לעמוד בפניהם אלא אם-כן מילדותו החזיק בהם, לכך יחנך אדם בנוי באלה בקטנותם. גם כשיזקין לא יעזוב ולא יניחם, שנאמר "כי יזקין לא יסור ממנה". וכל דברים דעלמא שיתנהג האדם בקטנותו כשיהיה גדול ויחפוץ לעזוב, קשה תהיה עליו כמיתה, אבל כשיחזיק האדם בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, קשה לו לפרוש מהם מפני הבורות. שיאמרו הבריות כל מה עשה עד הנה, כדי לגנוב דעת הבריות כדלעיל.

חסיד נקרא על שם חסדים. ועוד חסיד נקרא על שם "והחסידה". שתרגום אונקלוס "והוריתא". וכתיב "ולא עתה פניו יחורו". לשון בושות והלבנת פנים, מה שמביישין אותו ומלבינין פניו, והוא כחרש לא ישמע וכאילם לא יפתח פיו ולא בייש פני אדם, נקרא חסיד ולעתיד לבא פניו מבהיקין, ויזכה לשבת בשבע כתות המקבלות פני שכינה ונהנות מזיו השכינה, שנאמר "קומי אורי כי בא אורך וכבוד יי' עליך יזרח ועליך יזרח יי' וכבודו עליך יראה והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך". אלו שבע כתות נהנות מזיו שכינה.

יא

אין חסיד אלא מי שעובר על מדותיו כשבאין ב"א בפניו אשר חטאו ועשו לו שלא כהוגן ועתה מתחרטים ומבקשים מחילתו ממנו. ומה שיש בידם לתקן מן המעוות אשר עשו הם מתקנים ומתחרטים ומבקשים מחילתו ואומרים לקבל דין עליהן ככל אשר יגור עליהם וכשרואה זה אשר בידו לעשות להם רעה ולהשיב להם גמולם ומוחל להם בלב שלם ואינו עושה עמהם רעה מפני זה נקרא חסיד שנאמר (ירמיה ג יב) שובה משובת ישראל ולא אפיל פני בכס כי חסיד אני. וכן בני יעקב כשחטאו ליוסף מחל להם ולא שילם להם גמולם וזה שורש החסידות שצריך לעשות לפנים משורת הדין בכל דבר שנאמר (תהלים קמה יז) וחסיד בכל מעשיו:

חידושים לפרשה

וְאֵת מַלְכֵי מִדְּבָר הַרְגוּ עַל חַלְלֵיהֶם אֶת אֹיֵי נְאֻת רָקַם נְאֻת צוּר נְאֻת חוֹד נְאֻת רַבֵּעַ תְּמַשֵּׁת מַלְכֵי מִדְּבָר וְאֵת בְּלָעַם

כֵּן בְּעוֹר הַרְגוּ בְּחֶרֶב (לא, ח)

החשע"א פירש"י בשם הספרי, שהרגו את בלעם על שבא להניא אותם מלהלחם, וזו לשונו: ...בלעם הלך שם לטול שכר עשרים וארבעה אלף שהפילו מישראל בעצתו, ויצא ממדברן לקראת ישראל, ומשיאן עצה רעה. אמר להם: אם פשהיתם ששים רבוא, לא יכולתם להם, ועכשיו ביי"ב אלף אתם באים להלחם? נתגו לו שכרו משלם, ולא קפח והוה. עכ"ל. וביאר בשפתי חכמים, שזה מוכרח ממה שראינו שישראל לא ידעו עדיין שהמעשה בשטים היה בעצת בלעם, וזו לשונו: "ומשיאן עצה רעה" - דאם לא כן, איך הרגוהו? והא אינו מדביר? דאין לומר: משום שקפחתי חטאו, שהרי הם לא ידעו זה עד שויבם ממדברן. דברי הספרי האלו, שלכן כתוב בפסוקנו שוב פעם "הרגו" על בלעם, ולא הסתפק במלת "הרגו" שנאמר במלכי מדבר, לומר שנהרג לפניהם, כי יצא לקראת ישראל ממדבר, וזו לשונו: "הרגו בחרב" - הוצרך לומר "הרגו", הגם שמוכן הוא שהרגוהו מסמיכות זכרונו עם הנהרגים! ותבאר על פי דברי רש"י (ספרי) שאמר, כי בלעם הלך ממדברן לקראת ישראל ליעצם לבל ילחמו במדברן, ואמר להם: ימה פשהיתם כו' עד כאן. הדברים יגידו, כי בלעם נהרג קודם הריגת ה' מלכי מדבר. והוא מה שנתתם ה' ויחד לו הריגה בפני עצמו, להעריך שלא נהרג עמקם, שלא היה מוכן כן, אם לא היה אומר "הרגו". עכ"ל. נמצא שמת בלעם על שהשיאן עצה רעה, והיה מזולזל בהם שבאו ביי"ב אלף בלבד. ונ"ל בס"ד שרמו לזה בפסוק, שכן "ואת בלעם" - ס"ת אותיות מת, בגי' "עצה רעה", שבסופו מת על עצה רעה שנתן. ומה אמר להם? "ואת בלעם בן בעור" - ר"ת וכו' בגי' "ב", שלגלג עליהם שבאים ביי"ב אלף בלבד. [ואפשר לרמוז: "בלעם" - נוטריקון ברחו לאל עשות מלחמה].

{תורת מאיר! הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א}

עֲבָדֶיךָ נִשְׂאוּ אֶת רֹאשׁ אֲנִשֵּׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיַדְנוּ וְלֹא נִפְקַד מִקְנֵי אִישׁ (לא, ט)

נראה לפרש בס"ד ע"פ מ"ש רז"ל בירושלמי בפאה דורו של דוד היו כולן צדיקים, וע"י שהיה בהם דלטורין, היו יוצאין למלחמה ונופלין וכו'. דורו של אחאב היו עובדי עבודה זרה, ועל שלא היה בהן דלטורין, היו יוצאין למלחמה ונוצחין וכו'. גם ארו"ל בגמרא מפני מה אצבעותיו של אדם משופין כיתירות, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יניח אצבעותיו באונין. נמצא ניצוח המלחמה תלוי בשמירת עצמו משמוע לשה"ר, והשמירה של דבר זה הוא תלוי בראשי אצבעותיו שנבאו משופין כדי שישמרו בהכי את עצמו מדבר שאינו הגון שהוא לשה"ר וכיוצא בזה. וא"כ השתא האצבעות של האדם להם יקרא אנשי המלחמה, כי הם אנשי מלחמתו של אדם להלחם בהם כנגד היצה"ר המתגרה בו להכשילו לשמוע דבר שאינו הגון, והם נבראו כך בעבור זאת השמירה. והנה אם האדם נושא כלי זין עמו ואינו עוסק בהם להלחם בהם, כאלו לא נשאם. גם עוד הנה הוא משפילם בלקחו אותם, מאחר שהם הוכנו לפעולתו ואינו פועל בהם. אבל בלוקחם ומשתמש בהם לפעול פעולתו, בזה יעשה להם התנשאות, שמראה כוחם ופעולתו. וכן האצבעות שנבראו משופות כדי להלחם בהם כנגד היצה"ר שבא להשמיעו דבר שאינו הגון, שאם האדם אינו משתמש בהם לסתום בהם אזוניו, הרי זה כאילו אין לו אצבעות כלל. גם הרי הוא משפיל אותם כאילו הם אבר מת שאין בהם כח לסתום הפתח הפתוח. ובוזה יוכן עבדיך נשאו וכו', היינו כי הם רצו לומר שהצלחתם היתה במלחמה מתמת שנוהרו לבתלי שמוע באונס דבר שאינו הגון כמו לשה"ר וכיוצא. ולז"א עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה אשר בידינו, ר"ל ראש האצבעות שהם בידינו אשר הם נקראים אנשי המלחמה של האדם כנגד היצה"ר, עשינו להם התנשאות, שלא הנחנו אותם בטילים אלא נשתמשנו בהם בפעולה המוכנת להם. גם נשאו, שבאמת נשאנו אותם, ולא כאותם שדומים כאילו אין להם אצבעות, וע"י הצלחנו במלחמה ולא נפקד ממנו איש, ודוק. אל שדי יהיה בעזרתנו אכ"ר.

{ברכת הריי"ח! לרבנו יוסף חיים זיע"א}

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות

בכלל זה יבאר אסור ספור רכילות, ונאפלו על אמת גמור, ומה נקרא רכילות, ומה להשיב אם אהד שואלו: מה דבר פלוני אודותי, וכל שאר פריטי האסור, ובו י"א סעיפים.

* אף שכמה דינים בהלכה זו היינו יכולים ללמד אותם מעצמם מהלכה ראשונה, שהיא הלכות אסור לשון הרע, אף על פי כן לא סמכנו על זה ובארנום בפרוש מפני כמה טעמים, כמו שכתבנו בסוף ההקדמה. (הגהה)

כלל א סעיף א

(א) המרגל בחרו עובר בלא תעשה, שנגמר: "לא תלך רכיל בעמך" ופון גדול הוא, וגורם להרג נפשות רבות מישראל, לכה נסמך לו: "לא תעמד על דם רעה". צא ולמד, מה ארע מרכילותו של דואג האדומי, שהנהיג על ידי זה כל נוב עיר הפהנים. ולא זה שפחבנו, הוא מה שפחבתו התורה בפרוש מיתד לאסור זה, אבל בלאו הכי {בלא זה} יש עוד הרבה לאוין ועשין אחרים, פמבאר לעיל בפתיחה, עין שם.

(א) המרגל. לשון הרמב"ם כ"פ מהלכות דעות, והסמ"ג לאוין ט'. ועין במה שכתבתי לעיל בהלכות לה"ר כלל א' בבמ"ח סק"ג לישב דלא יקשה עליהם מכתובות (מ"ו ע"א) ע"ש. (באר מים חיים)

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלכלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה ליוולדת ולתנווק
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות:
 בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
 קוד מוסד הררשאה בחשבון הבנק 21965
 ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
 alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה
 אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG
 054-4785404 | 054-6091685

חפץ חיים נדחי ישראל פרק כב להתגבר על היצר, ולברוח מאנשי רשע

[המשך משבוע שעבר]

ולא יפחד מריבוי כוחות היצר אפילו אם עצמו חיילים כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, כי באמת כאשר יתבונן האדם רק מעט בגודל שכר המצוה שאין לה ערך ותכלית, כמו שאמרו חכמים ז"ל, יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה, ולהיפך גודל היסורים והכלימות שיסבול זמן רב בעולם העליון עבור הנאת העבירה של שעה קלה בעולם הזה, כבר כתב הרמב"ן ששעה אחת בגיהנום קשה מיסורי איוב כל ימיו, כשיתבונן רק מעט באלו הענינים ממילא הוא יברח מן העבירה כבורח מן האש. אתם מבינים? תאר לך בן אדם, חברים שלו פיתו אותו ואמרו לו, תשמע יש בן אדם אחד, חייבים לעשות לו שמירה, ולתת לו מכות, והוא עם החברה פעם הוא מבקש מהם, פעם הם מבקשים ממנו, בקיצור, הם אמרו לו תשמע, אנחנו נכסה אותו בשמירה ואתה תבוא ישר בום טרח, וההוא לא פחות ולא יותר, נותן לו מכות ולוקח אילנה בראש וטרח וזה, שובר לו את הגוף, בסוף מסירים את השמירה, מי זה היה - אבא שלו, יבאבאי, מה הוא עושה עכשיו, יבאבאי, איפה מה מה מה יעשה, מה יעשה. כשאדם יגיע לעולם האמת והוא יראה למי הוא עשה את מה שהוא עשה, מה הוא יעשה. זה שהיטיב לו ונתן לו לראות ולשמע והאכיל אותו והשקה אותו ונתן לו כסף ונתן לו חיים ונתן לו הכל והוא פיצץ וביזה ומה לא עשה, למי? למי? לאבא שלך. אתם יודעים מה גודל הביוון, הוא לבד יבקש בגיהנום בגיהנום בגיהנום, יפה דנת יפה חייבת, יפה יפה יפה מגיע לי גיהנום מגיע, ככה הוא יגיד, ככה הוא יגיד. הרי אם בן אדם יראה שהוא עשה את זה לאבא שלו, הוא לא ידפוק את הראש בקיר לבד? הבן אדם לא מסתכל היום כלפי מי הוא עושה, לכן אומר הפסוק, "הפושעים ביי הפושעים ביי דייקא, אומר הזוהר הקדוש, אתם פושעים בקב"ה ממש, הפגיעה היא בו ממש, ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים ביי, והיו לדראון עולם, למה כי בן אדם לא שמ לב, היצר הרע מטעהו שלא ישם לב, למי הוא עושה, למי הוא חוטא.

וכבר אמרו חכמים ז"ל, הבא ליטור מסייעין אותו, כמו שאמר הכתוב, "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו ה' לא יעזבו בידו" וכבר אמר לנו הכתוב "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע ובחרת בחיים", מזה נשמע שרשות נתונה ביד כל אחד להיטיב מעליו ולישר פעולותיו ולבחור דרך החיים והטוב, אז תבחר בטוב, וה' גם מסמן לך מה הטוב, אל תתבלבל,

הוא אומר יש מרים, מתוקים, חמוצים, חריפים, שם לך את היד על המתוקים ואומר קח, הנה, בחרת בחיים. לא הוא בוחר משהו אחר, לא אמר לך לגעת, אני אמרתי לך לגעת? אני סימנתי לך זה החיים הטובים. איתא בספרי פרשת האזינו, אל אמונה ואין עוול, שלא ברא בני אדם להיות רשעים אלא צדיקים, פירוש אם תראה אדם שהוטבע בו כוחות רעים תדע שהוטבע בו גם כן בנפשו כח טוב כנגדו, שיוכל להתגבר על יצרו, דאם לא חס ושלום זה עוול בחוקו של הקב"ה שמעניש אח"כ את האנשים. לכן אל אמונה ואין עוול, וכן הוא אומר אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה ביקש חשבונות רבים, הקב"ה שהוא נקרא צדיק וישר ברא את האדם בצלמו להיות גם כן ישר מאד, אז מה קרה? אלא המה בקשו חשבונות רבים, שנתשעבדו ליצר הרע שבלבם ויצאו מדרך הישר. ואם ירצה האדם להתגבר על יצרו בודאי יש ביכולתו, כי הקב"ה נתן כח לאדם שיהיה מושל על היצר הרע, והיצר הרע יהיה לו בבחינת עבד ואף יסייע לו באיזה ענינים לצורך התכלית, כמו שכתוב "ואתה תמשול בו" אבל כתוב "מפני מנוער עבדו" ז"א הכל תלוי בבן אדם, מה הוא בוחר.

היוצא מדברינו, שצריך האדם להתחזק תמיד בכל יום מימי חייו שלא לחטוא אפילו בחטא קל, מכל שכן שיהיה מאד שלא יבוא חס ושלום לעונות החמורים כמו עריות וכדומה, כי נפשו הוא משחית בזה, כמו שאמר הכתוב, "נואף אשה חסר לב משחית נפשו הוא יעשנה", ובודאי אם יתן עינו ולבו על השמירה, בודאי הקב"ה יעזרנו, כמו שכתוב "צופה רשע לצדיק" אבל ה' לא יעזבנו בידו.

ועיקר הכל בענינים אלה, איך מגיע האדם לעבירות? הדבר בא בדר"כ ע"י חברים רעים, וצריך לברוח מחברתם כבורח מן האש, כי אנשים כאלה כבר קבע היצר הרע את דירתו אצלם בשלמות, והוא הופך אותם להיות שלוחים שלו לירות חצים גם בנפשות חבריהם, ומהם החיצים? נבלות הפה וליצנות שהם מדברים, בזה מייפים את כל האיסורים ומגרים את היצר הרע בנפשם ובנפש חבריהם ומסבכים כל רע, כמו שאמרו חכמים ז"ל, הרבה חברים רעים עושים, ואפילו אם ייעצו אותך ויפתו אותך שרק תלך בדרך איתם ולא תעשה כמעשיהם, אפילו כך אל תשמע להם, כי זה הסתת היצר הרע עצמו, כמו שאמר הכתוב "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים", הכל מתחיל בהליכה, אל תלך, וכמו שצווח שלמה ואמר, בני אם יפתוך חטאים אל תאבה, אם יאמרו לך איתנו נארבה לדם' אל תלך, בא וראה אומנות של יצר הרע איך מסית לאדם, עומד באמצע פלטיץ ובשעה שהוא רואה בן אדם שהוא ממשמש בעינו ומתקן בשערו ומסתלס בעקביו, הוא אומר זה שלי, הוא רואה את הבן אדם מסדר את התסרוקת, ככה מסדר את הריסים שלו בעיניים ככה, מסדר את העקבים ככה נקשן ככה, הוא

אומר זה שלי זה, אני רואה שהוא מקפיד ככה על הפזוזה על ההופעה, זה שלי. בא לו מאחוריו כהולך, כאילו עובר אורח, ועובר לידו ומספר לו שמועות וחידושים, ואומר לו אתה שמעת? יש במקום פלוני פתחו מועדון חדש, פששששש אתה יודע מי בא מה באים, ווי ווי ווי, אוי לאדם שסופו רימה ואינו מוצא קורת רוח בנפשו, הוא אומר לו תשמע, החיים שלנו קצרים, אם לא נהיה עכשיו יאכלו אותנו התולעים צייק צייק, בוא נלך לטייל, בוא נהנה, אנחנו צעירים, חבל על הזמן. אמרו חכמים ז"ל, מי שהקב"ה חפץ בו, שימו לב, מי שהקב"ה חפץ בו אז הוא אוטם את אזנו ועוצם את עיניו ממנו, מהיצר הרע, ואינו משגיח עליו, אלא מניח והולך לו, לא שומע את ההלך הזה היצר הרע שבא ומפתה אותו, והיצר הרע כשרואה שההוא לא מקשיב לו, כיון שרואה שהוא לא משגיח בו מניח לו והולך לו, אבל מי שאין הקב"ה חפץ בו, כשהוא שומע את הדברים של היצר הרע שמסית אותו, מחזיר ראשו לאחור ואומר לו אחי, מה אתה אומר, מה אתה אומר איפה הוא, מכיון שהוא רואה שהאדם משגיח לדבריו ומתקרב אליו, נושא ונותן עמו כאורח הרגיל עמו לפעמים ואומר לו אחי, שמא עברת במקום פלוני, אתם רואים מאיפה בא אחי? חושבים שאחי זה כאילו החברה אומרים, זה התחיל מיצר הרע כבר מזמן, שהוא קורא לך אחי, תזהר.

[המשך בשבוע הבא...]

**מתוך שיעורו של כבוד הרב
אמנון יצחק שליט"א
בבני ברק.
02.07.2012 למנינם
לשמיעת שיעורים והרצאות
חיינו
(גם מטלפון כשר)**

02-3724787

<p>להצלחה בעסקים בן ציון בן הנה לעילוי נשמת אליס בת פרלח</p>	<p>לזיווג הגון מהרה אבנר מואיז בן משה שלומי בן רינה</p>	<p>לעילוי נשמת איבון ספינוי בת פרידה, חיים בן ברכה שולה בת חנה</p>	<p>לעילוי נשמת שרה בת רבקה דוד בן רבקה חנה בת דומיה ע"ה</p>
<p>לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה</p>	<p>להצלחה למוסדות 'לדעת חכמה ומוסר'</p>	<p>לרפואה שלמה מהרה מינה בת סימה יוחאי בן סילביה שרון</p>	<p>לרפואה שלמה מהרה תמר בת שלמה</p>

ניתן להשיג קובץ מלוקט בבעיות השעה בעניני כשרות בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com